

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu. -- Posamezna številka stane s prilogo „Vera in Življenje“ 2.- Din.

Očeta in rodu enega sinovi in hčere.

Mnogo sinov in hčera našega rodu biva po raznih delih sveta in v raznih življenjskih prilikah. Borijo se obupno za vsakdanji kruh, za pravice svoje in svojih otrok. Pa tudi kuga modernega poganstva ter razkroja krščanskega življenja se priplazi kaj rada v njihove vrste. Često pod težo razmer ti reveži omahnejo in izgubljeni so za sv. vero in tudi za naš rod.

Nas vse, ki imamo enega Očeta v nebesih in ki smo enega rodu, mora vedno družiti bratska ljubezen. Zato je prav, da se za brate in sestre, ki ne živijo v naši narodni skupnosti, zanimamo. Vse delovanje socialnih, prosvetnih, kulturnih, narodnih organizacij, ki tudi po krščanskih načelih teži za obrambo, ohranitev in utrditvijo naše narodne skupnosti, je važno in potrebno. Zavedati se pa mora vsak zase in vsi skupaj, da je treba poleg dela tudi veliko molitve za naš rod. Naš rod ne sme izgubiti ljubezni do dedščine svojih očetov, v kateri je najdražje vera in nravno življenje. — Zato molimo za naš rod, da ostane zvest vedno in povsod katoliški veri, da ohrani naravne in božje pravice proti valu modernega brezverstva in nasilja, da pogloblja zvestobo do Boga, do sv. Cerkve in do svoje domače zemlje. Nas vse naj družijo skupna molitve za ves naš rod in iz molitve naj zaživi tudi skupna medsebojna ljubezen!

Leto 1929.

Svetopisemski kralj David pregleduje v dneh starosti svojo preteklost. Na prostranih poljih je nekoč pasel v vsej zadovoljnosti črede in v nedolžnosti je prepeval Gospodu. Prišel je potem dan, ko je dobil kraljevsko krono. Pa prišel je tudi nesrečni dan, ko je to krono onečastil; padel je v greh, ki mu je stal vedno pred očmi. V zavesti greha in nesreče je prijel v roke harfo in poje najbolj pretresljivo spokorno pesem vseh

časov „Miserere“. — V večerni zarji svojega življenja pa začuti vso polnost božje dobrote in poje: „Poveličuj, moja duša, Gospoda in ne pozabi vseh njegovih dobrot!“

Kdo ob koncu vsakega leta ne misli, ne gleda, nazaj? Vsak dela bilanco, svojim razmeram primerno. Jasni žarki preteklosti, pa tudi temne sence, stopajo pri pregledovanju preteklosti na plan. Poglejmo v par obrisih našo župnijsko bilanco, ki naj nam daje tudi navodil za prihodnost!

Rojstev je bilo v naši župniji leta 1929: 111. Od teh se je rodilo 64 dečkov in 47 deklic. Zakonsko rojenih je bilo 98, nezakonsko 13. — Rojstev je z ozirom na število prebivalcev premalo! Da je bilo pred dobrimi dvajsetimi leti v naši župniji, kljub temu, da so res tedaj bili šentanski rudniki v obratu, manj družin kot danes, to ne bo nihče dvomil. A število rojstev se je tedaj vedno sukalo okoli 170. Stariši, ob novem letu smo se zbirali okrog jaslic! Ali ste mogli vsi na božje Dete v jaslicah pogledati z mirno vestjo? Ali ste rodili in darovali v preteklem letu Bogu toliko otrok, kolikor jih zahteva urejeno zakonsko življenje? Zavedajte se odgovornosti! — Od trinajstih nezakonskih otrok sta bila med letom pozakonjena samo dva. Pa gotovo je tudi drugih enajst očetov zakon obljubljalo! Dekleta, rabite vsaj pamet, fantje spoštujte vsaj moštost, če se v strasteh ne bojite Boga! — Žalostna je vsakoletna številka nezakonskih otrok. A še bolj žalostna je tista številka, ki bi morala značiti preprečena rojstva! Nam ni znana, Bogu pa ni prikrita!

Umrlo je v domači župniji 78 oseb, dva domačina sta bila pripeljana mrtva od drugod; tako je bilo pokopanih na našem pokopališču 80 mrličev. Od teh 80 je bilo 33 moških in 47 žensk. Otrok pod šestim letom je umrlo 23, najstarejši mrlič je pa v življenju izpolnil 94 let. Skupna starost vseh v letu 1929 na našem pokopališču pokopanih znaša 3509 let. Če bi vsem pokopanim prisodili enako število let življenja, bi živel vsak le dobrih 43 let. Opomin nam vsem: Dolgost življenja našega je kratka!

Porok je bilo v domači župniji 42, oklicev pa 60. Po starosti je bila najmlajša nevesta s 17 leti in najstarejši ženin z 69 leti.

Sv. obhajil je bilo 68.000. Za 3.500 jih je bilo več kot v prejšnem letu, dasi nismo imeli med letom kakšne izredne pobožne vaje za župnijo. Številka sv. obhajil je vsekakor lepa za našo župnijo. Toda, marsikdo pa tudi k tej številki ni doprinesel nič! Nas vse vabi Gospod k nebeški pojedini, ne imejmo zakrknjenega srca!

Za misijone je bilo nabranega in izročena Din 5.154. Naj enako in še večje zanimanje ostane tudi v bodoče!

Krščanska dobrotelost je cvetela kar najlepše. Vse potrebne so obiskovali Vincencijevi bratje in Elizabetine sestre na domu. V sirotišču in zavetišču na Skali doseže število podpirancev opoldne večkrat številko 90; številka otrok, ki so stalno z vso oskrbo na Skali, pa presega tudi v zadnjem času številko 50. — Rokodelski dom ima stalno pod streho 30 do 36 fantov. Vodi se pa gospodarstvo Rokodelskega doma in Skale popolnoma ločeno. — Ni malenkost vse te naprave v redu voditi. A z božjo pomočjo in z naklonjenostjo dobrotnikov gre. Dobrotniki so nam zvesti. Nemogoče je vse omenjati. Bog ve zanje in so tudi stalen predmet molitve nedolžnih varovancev. Le to bodi omenjeno, da je oskrbovala naša predilnica tudi v letu 1929 vsem otrokom svojih delavcev, ki so prihajali v zavetišče na Skali, kosilo in bo to vršila v svoji velikodušnosti tudi v bodoče. Stariši, ki greste čez dan na delo, ne prepuščajte svojih otrok cesti, ampak pošljite jih na Skalo! — Posamezni dobrotniki naj ne zamerijo, če se jim javno ne zahvaljujemo za velikodušnost. Tudi številki dohodkov, stroškov in — dolgov ne objavljamo. So te številke vedno v točnem pregledu in zahtevajo od odgovornih vedne pozornosti, blage dobrotnike pa prosijo nadaljne naklonjenosti! —

Znan, pa vedno poučen, je dogodek, ki se je izvršil v stolpu znamenite stolnice v Kölnu. Malo pred dovršitvijo te znamenite hiše božje, si je izposlovalo več gospodov dovoljenje, da so smeli iti v stolp. Večina je občudovala lep razgled, eden izmed družbe je pa s posebno pozornostjo motril delavca-kamnoseka, ki je s skrbno natančnostjo dovrševal poleg njega obliko rože na kamnu. Ogovoril je delavca: „Ne razumem, zakaj vršite dela v taki višini, s takšno natančnostjo. Dela v notranjosti in na spodnjih delih cerkve bodo res tisoči občudovali, a dela v višini bi učinkovala ravnotako, če bi ne bila

izvršena s tako natančnostjo! Mnogo časa in denarja bi pač lahko prihranili, uspeh bi bil pa isti!“ Resno je pogledal ta delavec modrijana, oprostil se je in povedal je naravnost: „Eden bo tudi tu v višini vse natančno videl! Ta eden je Bog, kateremu je vse poslopje posvečeno!“ — Zresnili so vsi gospodje obraze in nihče ni ugovarjal.

Za marsikaj preteklega je morda kdo izmed nas ob koncu leta 1929 klical skesani „Miserere“, za marsikaj pa tudi hvaležni: „Poveljaj, moja duša, Gospoda...!“ On, ki vidi in sodi vsa naša dela naj nas v letu 1930 podpira!

† **Nadučitelj Jožef Kragl,**

prvi stalni voditelj tržiške šole od 6. oktobra 1879 do 27. decembra 1905.

(Nadaljevanje.)

2. dec. 1899 piše: „Prav vesel sem bil v četrtek, ko sem Te v Kranju, hvala Bogu, zdravega dobil, toda še večje bi bilo moje veselje, ako ki bil slišal, da se prav dobro učiš; torej Te prosim, uči se dobro in prizanesi Tvojemu očetu solzne oči!“ Tako je ostro znal svariti in ob enem prositi za vestno skrbno učenje in večkrat je pristavil svojim pismom ob koncu: „Post scriptum: Dobro preberi moje pismo“ ali pa „Prosim Te, že veš kaj hočem in želim“. Tudi z materijelnimi dobrinami me je skušal k učenju spodbuditi in tako mi v pismu obljublja: „Za vsako nalogo, ki jo boš pisal za befriedigend dobiš 1 K; za ono, ki jo boš pisal za lobenswert pa 2 K in še eno krono za korajžo!“ Tako je skušal z raznovrstnimi sredstvi doseči, da bi se dobro učil in tudi srečno gimnazijo dovršil. Iz navedenega odseva velika ljubezen in skrb, ki jo je kot oče gojil do svojega sina. Vsaj sleherno pismo konča večinoma z besedami: „Tisočkrat Te objame, poljubi in pozdravi Tvoj do smrti nad vse Te ljubeči oče“, ali pa: „tisočkrat Te objame Tvoj zelo Te ljubeči in vedno za Te v velikih skrbeh živeči oče“. Zelo težko mu je bilo, da sem moral iz domače hiše iti med svet; kako milo toži v besedah: „Odkar si odšel, je doma tako pusto in prazno, da sva oba z mamjo jokala“ ali pa „Tvoj urnik sem si prepisal v svoj notes, da sem vedno v mislih pri Tebi“ (vedno me je namreč prosil, da sem mu vsako šolsko leto, tudi še v bogoslovju, poslal prepis urnika, da me je tako v mislih mogel spremljati pri posameznih predmetih, ki smo se jih v šoli učili); ali „jaz po stari

navadi v pisarni tičim, a moje misli so pri Tebi, ali pa „ko po noči ne morem spati, mi je moj ljubi V. v mislih“. Ko je bil zadnjokrat pri meni v semenišču na obisku, mi od doma piše: „Ko sva se poslovila, sem bil zelo žalosten, a kaj se hoče“. Prav vedno prepusti vse sveti volji božji in tako je šestokrat pri tej ali oni želji, katero je v svojih pismih izrazil, pristavil besedo: Deo volente (t. j. ako Bog tako hoče). — Tudi v zunanjih, včasih naravnost malenkostnih stvareh se je pokazal kot najskrbnejši oče: kako skrbno je vedno naročal, kaj naj storim v kaki bolezn; če smo šli na kak izlet, opominja „ne pij razgret“, „odeni površnik“, „obleci se tako in tako“; ob dnevih vojaškega nabora ali ob kakih dijaških rabukah naroča: „ne hodi ven iz hiše“. In kako naj bi opisal njegova številna in dostokrat zelo neprijetna, celo poniževalna pota do raznih profesorjev, h katerim je kljub temu z veseljem hodil povpraševati tedaj ko sem bil privatist, katero stvarino je treba vzeti in kako in še potem, ko sem bil v Kranju se je hotel informirati po uspehih v šoli.

(Dalje prihodnjč.)

„Desc u auslogo.“

Tle gor na Gorenščm j biv doma. Jedove žgance j nejraj utepov, pvtat j večkatov s sojh hvač vn predajov, pa še nekej pridn je biv. Zmerez je biv koj pr domo. „Koga b vaču vampe če po sveto,“ so mat večkatov rekle. Zato j pa tud mislu, de j domača cerku ta nejveč hiša, kakšn je pa mest s pa glih preč še zrajtat ni mogu.

Pršvo j pa anga leta kar naankat toko, de j bo treba ite od doma. Voča že doh ni jmu, tok mejhmo j umru, de ga še poznov ni. Ga j pa zato ta birmanšč botr prov rad jmu. Dva punkla moj strdena na dan birme nakupu, ane dvakatov ga j ugvantov, za birmo mo j pa pera poj tako uru kupu, de j takat šva kakor von. Zej, k je biv fant šele dobr vosm let star, je pa botr še komndirov, de j šu fant u Kran u šovo. Tok je biv še mvad, komej vosem jn dvejet kilc je vaga pokazava, pa treba mo j bvo že ite po sveto. Še kar s koražo se j odpravlov. Rajnda b še vekov nč ne biv, k b se mat poj pa sestre ne ble v vek spustle. S koražo j šu. Ta krstn botr mo j tud lpo napovedov, de nej bo pridn, pa kar od ta domačga gspoda fajmaštra j zapovdvov, de so pač tud ankat mogl od doma ite, de se jm zej ni treba če po grunth ubijate.

Z vozam se j u Kran prfurov. Na sojmo

kufro j pošušov brata, k je na kobivo merkov, de j ta mvadga štedenta u šovo pelava. Brat je biv že nekerkatov u Krano, j pa uhka od treh cerkva pravu, poj od britofa jn od veličh hiš. Pošušov je poj pa gruntov. Use se mo j čudn zdevo.

Kar na hautpvaco je jmu ta prl kvartir. Samo, to zamerkate, kera hiša j ta prava, to je bva knšt. Koj prle dni j bvo treba večkatov ite če po mesto. Zej u šovo, zej po teče u štacuno, zej po to, zej pa guno. Pa ni votu zmerez zbarvate, če j negov kvartir. J biv pa tud že brihtn. Tokle j kvartir zamerkov: U anmo ausloh stoji an desc u lep gvant ubočen. Hvače jma tok napeglane, de b se u rof uhka urezov, pruštah mo pa tud tok paše, de ubenmo ne toko. Od tga desca nardi še an par šritov, pa zavije u vežo sojga kvartirja.

Koga j bvo pa anga jutra. U šovo j šu, j pa nekej pozabu. Cajta j bvo še doste, zato j šu nazaj na kvartir iskat. Gre, hode, gleda če po auslogh, iše desca, pa ga nčer ni votvo bite. Do konc hiš je pršu, šankat nazaj kar letu, pa nč jn nč. J pa pobarov anga, če j tista hiša, kje zej več cajta an desc u vokn stavu. Posmejov se mo je, pa j koj vedu, kero hišo de misle. Še bl se mo j pa smejev, k je fantč rzvožu, de se po tmo desc spozna, če jma kvartir. Debev je pa fant pogledov, k mo j gspod povedov, de so desca zato notr uzele, de ga preblečejo. K je mislu, de živ čvovk u ausloh stoji.

Še dons takatn štedent u Kran rad u tist ausloh pogleda.

To in ono.

Sveži nageljni so tudi pretekle božične praznike bili, pomešani z zelenjem, edini kinč našega velikega oltarja. Neki odličn gospod, ki je to občudoval, se je izrazil: „Podobnega nisem našel še nikjer, dasi obiskujem rad številne cerkve!“ Požrtvovalnim osebam, ki znajo s kinčem tako povzdigniti praznične slovesnosti v Trziču, bodi Bog plačnik!

Naš cerkvenl pevski zbor je za božične praznike nanovo naštudiral težko Zuccolijevo latinsko mašo na čast sv. Frančišku. K uspehu moramo pevovodji in pevcem samo čestitati. Imeli smo tudi za spremstvo samo domače moči. Stalnemu cerkvenemu orkestru, ki sodeluje pri večjih cerkvenih slovesnostih, so se prvič pridružili tudi nekateri člani tržiške godbe. Z domačimi moči je kor kar lepo poveličeval novorojenega Kralja.

Kapelica „Ecce homo“, poleg hiše v kateri stanuje g. dr. Hawlina, je pri mnogih Tržičanih v veliki časti. Neprerastan gorijo v njej sveče, mnogi se k trpečemu Gospodu z zaupanjem zateče. Potrebna je pa ta kapelica popravila. Zlasti notranjost je vsa okajena. Slika „Ecce homo“, ki je na platnu in je starinsko znamenita, bo treba očistiti, sliki sv. Jožefa in Brezmadežne, ki sta na zidu, bo pa treba obnoviti. Oglasila se je neka dobra oseba, ki prevzame sama obnovev slike Brezmadežne. Morda bi kdo rad prevzel sam na svoje stroške obnovev slike sv. Jožefa ali očiščenje glavne slike! Naj se tak morebitni dobrotnik kmalu oglasi v župnem uradu, da se potem kmalu vse potrebno ukrene!

Izgubljeno — najdeno! V teh dveh zadevah se pogosto oglašate v župni pisarni, da se izvrši oznanilo v cerkvi. Brezplačno radi postrežemo. A večkrat niti izgubitelj ne pride po svoje, kaj še da bi najditelji prinesli najdeno. Več vestnosti in poštenosti! Če se lastnik izgubljenega in v župni urad prinesenega denarja po oznanilu 14 dni ne javi, pripade znesek fondu za reveže. Razne torbice, molke in druge stvari, ki jih kdo izgubi ali pozabi v cerkvi, pa hrani v zakristiji cerkovnik, da lastniki lahko svoje dobijo.

Žensko pokopalno društvo. Članice naj prineso letno članarino tekom februarja in marca v župno pisarno. Katera ne bo imela do konca marca plačane članarine, zapade pravicam društva. Nova članica more postati vsaka faranka, ki še ni prekoračile petdesetega leta starosti in ki plača starosti primerno vpisnino. Članice so, žive in mrtve, deležne mesečne sv. maše in ob smrti prispeva društvo primerno svoto k pogrebni stroškom. Ta svota je odvisna tudi od točnosti članic in od števila.

Članarina tržiške godbe je sledeča: Prvi dve leti članstva letno po Din 60, naslednji dve leti letno po Din 30, še naslednji dve leti letno po Din 20 in naprej do smrti letno po Din 10.

Ne pozabite na mohorske knjige! Za 20 Din bomo dobili za Božič kar šest lepih knjig. Kdor še ni obnovil naročnine, se lahko vsak čas oglasi v župni pisarni. Tudi še kaj novih naročnikov naj se vzdrami!

Prva številka našega glasila je v novi obliki in s prilogo pošla v dveh dneh. Znamenje, da imate radi več beriva. Tudi tiskovnemu zakonu je sedaj v imeni, ki jih vidite na koncu pod črto, z vsem ustrezno.

Oznanila za Februar.

2. Svečnica in 4. nedelja po razglasenju Gospodovem. Ob desetih je sv. maša z blagoslovom. Blagoslov sveč se vrši ob tri četrt na deset. Popoldne ob 2. pete litanije Srca Jez. z molitveno uro. Zjutraj mesečno sv. obhajilo moških.

3. Sv. Blaž. Blagoslov sv. Blaža se bo delil pred in po šesti sv. maši.

7. Prvi petek v mesecu z običajno pobožnostjo.

9. Peta nedelja po razglasenju Gospodovem. Službe božje kot vsako nedeljo.

16. Prva predpepelnična nedelja in obletni spomin kronanja sv. očeta Pija XI. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti in zahvalno pesmijo.

23. Druga predpepelnična nedelja. Kot vsako nedeljo.

24. Sv. Matija, apostol. Ob šestih orglana, farna sv. maša.

Shodi cerkvenih organizacij:

Dekliška Marijina družba: cerkveni shod 16., skupno sv. obhajilo 23., dekliški večer 18. in 25.

Ženska Marijina družba: shod 23., skupno sv. obhajilo 16.

Fantovska Marijina družba: skupno sv. obhajilo 2., cerkveni shod 2., večerni sestanki po oznanilu.

III. red: shod in vesoljna odveza 2.

Mesečna šolska sv. spoved: za meščansko šolo 8., za dečke osnovne šole 15., za deklice osnovne šole 22. Vedno popoldne ob treh in drugo jutro po osmi sv. maši skupno sv. obhajilo.

V Tržiču poročeni pari leta 1929.

(Konec.)

42. **Lenarčič Ivan**, tehnični učitelj, Ljubljana Rožna ulica 13 in **Mally Antonija**, učiteljica, Tržič 134 poročena 26. decembra.

Leta 1929 v Tržiču pokopani.

(Konec.)

79. **Košir Anton**, elektrotehničar, rojen na Bistrici dne 31. maja 1901, umrl v Zagrebu — bolnica, dne 30. novembra, pokopan v Tržiču 5. decembra.

80. **Kališnik Marjeta**, služkinja, Sv. Ana, rojena 26. junija 1851, umrla 14. decembra.

Naj v miru počivajo!

Širite „Cerkveni Glasnik!“

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk**, župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Guido Rant**, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič**.